

اسماعیل و اسحاق

عید قربان یادگار بندگی پیامبری است که یکی از عجیب‌ترین و پیچیده‌ترین زندگی‌ها را میان خداپرستان داشته است.

همشهری دو - محمد سرابی: عید قربان یادگار بندگی پیامبری است که یکی از عجیب‌ترین و پیچیده‌ترین زندگی‌ها را میان خداپرستان داشته است.

ابراهیم خلیل(ع) آزمایش‌هایی را پشت سر گذاشت که نشان می‌داد گوهر پیامبری را از نوح و او از آدم به همراه آورده است چنان‌که قربان کردن فرزند از سخت‌ترین آنها بود و پیامبر خدا در آن تردیدی نکرد. شیطان قدم به قدم او را تعقیب می‌کرد تا بازمانده سلاله آدم را هم از اطاعت خدا باز دارد و او اگرچه سنگ می‌خورد اما دست از وسوسه برنمی‌داشت.

ابراهیم(ع) از نسل نوح(ع) بود اما نمرود هم نسب به کشتی نجات همان پیامبر می‌برد و مردمی که شاهد مجازات گناهکاران با آب‌ها بودند، چنان آن را فراموش کردند که این بار به تماشای آتشی آمدند که قرار بود بت شکن را بسوزاند.

روایت‌های 3 دین ابراهیمی درباره داستان ابراهیم خلیل اندکی تفاوت دارد. تفاوت‌ها از نام پدرش که تارخ بود یا آزر و همسرانش و اینکه ثروتمند بود یا فقیر آغاز می‌شود و به مهم‌ترین واقعه می‌رسد: به اطاعت از فرمانی که خداوند به او داده بود. مسلمانان، پسری که قرار بود به پیروی از دستور خداوند قربانی شود را اسماعیل، فرزند هاجر می‌دانند و یهودیان و مسیحیان او را اسحاق فرزند ساره به شمار می‌آورند اما تفاوت‌ها نشانه اختلاف آنها نیست بلکه شاید هر یک تلاش می‌کنند تا سهم بیشتری از شرافت و افتخار این پیغامبر یکتاپرستی داشته باشند.

ابراهیم(ع) چنان بزرگ بود که میراثش به بزرگ‌ترین ادیان جهان رسید و سنت‌هایی که بنیان‌گذاری داشت همچنان ادامه یافته است. امروزه ما حج ابراهیمی را از پیامبری داریم که خانه کعبه را به کمک فرزند از نویافته خود بنا کرده است. ابراهیم(ع) از بزرگ‌ترین کاخ‌های زمان خود گذر کرده بود. او در جوانی به بارگاه نمرود رفت و نخوت این پادشاه که ادعای خدایگانی جهان را داشت به چشم دید. ابراهیم(ع) خود نیز از ثروت و مکنّت بی‌بهره نبود اما خانه‌ای که ساخت به دست 2 تن و تنها از سنگ و خاک بنا شده بود تا نشانه‌ای از یکتاپرستی باشد و راه را به گمراهان نشان دهد. امروز خانه‌ای که ابراهیم(ع) بنا کرده قبله مسلمانان است.

آیین حج، به همه می‌آموزد که به زینت دنیا دل نبندند و بر آنچه دارند تفاخر نکنند اما اکنون پادشاهان آن سرزمین حریم کعبه را با برج‌های بزرگ محاصره کرده‌اند. شیشه و آهن روی هم انباشته شده و از هر طرف بنایی پر زرق و برق به سوی آسمان بالا رفته و سایه بر دیوارهای مسجدالحرام انداخته است تا خلق را به تماشا و تحسین ثروت و قدرت حاکم وادار کند، در حالی که حاکمان حجاز که لقب خادم‌الحریم بر خود نهاده‌اند، ناتوان از اداره حج به آتش‌افروزی در اطراف خود مشغول هستند. امروزه سرزمین‌هایی که ابراهیم(ع) در آن زندگی کرد درگیر جنگ و خونریزی است و در هر سو صدای گلوله و انفجار و ناله کسانی که جان و مال و فرزند خود را در خطر می‌بینند شنیده می‌شود.

عید قربان روزی است که پیروزی انسان و غلبه بر خواسته‌های درونی‌اش را یادآوری می‌کند. عیدی که نشانه شکست شیطان از فریب پیامبر بود.